

Obraćanje visokog predstavnika/specijalnog predstavnika EU Christiana Schwarz-Schillinga na konferenciji o ulozi poslovnih udruženja u ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine

Dati glas biznisu

Dame i gospodo,

Prije svega dozvolite da kažem da mi je izuzetno drago vidjeti jutros okupljene na jednom mjestu visoke predstavnike političkog i poslovnog sektora, i to ne samo iz Bosne i Hercegovine već i iz Evrope i drugih krajeva.

Danas smo ovdje kako bi razgovarali o ulozi poslovnih udruženja.

Učesnicima iz inostranstva je dobro poznato da socijalna i ekonomska vijeća te institucionalni socijalni dijalog imaju ključnu ulogu u razvoju i održavanju ekonomskog napretka u drugim zemljama.

Ja govorim iz nešto drugačijeg iskustva. Privredne komore su bile veoma značajan stub ekonomskog oporavka Njemačke, i ja sam aktivno radio sa komorama na pitanjima koja su imala uticaja na moje vlastito preduzeće. Također, mnogo godina sam bio predsjednik Njemačkog udruženja za podršku sektoru srednjih i malih preduzeća.

Mislim, također, da je učesnicima iz Bosne i Hercegovine sasvim jasno kakvu ulogu socijalni dijalog mora imati u ekonomskom oporavku ove zemlje – i sigurno im je jednako jasna razočaravajuća činjenica da, sve do sada, poslovna udruženja ili nisu bila *pozivana* da odigraju ovu ulogu, ili su *odbijala* da tu ulogu prihvate.

Poruka koju želim prenijeti jutros je da su sve druge zemlje u tranziciji prošle kroz slično iskustvo. Prije samo deceniju, dijalog između poslovnih udruženja i organa vlasti u Bugarskoj, Češkoj Republici, Mađarskoj, Poljskoj i drugim zemljama postojao je samo u osnovnom obliku. Danas, ovaj dijalog je dobro razvijen i daje konkretne rezultate.

Vi možete krenuti naprijed istom putanjom. Žalbe kako organi vlasti ne žele da sarađuju, ili kako javnost još uvijek ne shvata pravu ulogu poslovnih udruženja, neće riješiti problem.

Ako vlasti ne žele da sarađuju, morate ih *natjerati* da sarađuju – morate ih uvjeriti da će dobiti više ako vas *saslušaju* nego ako vas *ignorišu*.

Ako je javnost dezinformisana, onda je na vama da ih *ponovo* i pravilno informišete.

Ako vjerujete u vaše pravo da se i vaš glas čuje u ekonomskom restrukturisanju Bosne i Hercegovine, onda morate biti u stanju uvjeriti javnost da će svi osjetiti prednosti i koristi kada vi realizujete to svoje pravo. Ako *ne možete* uvjeriti javnost, onda zasigurno nećete uvjeriti ni njihove izabrane lidere.

Mislim da možete uspjeti, zato što vjerujem da se atmosfera u Bosni i Hercegovini mijenja, i poslovna udruženja će osjetiti prednosti te promjene.

Prošle jeseni, bili smo svjedoci aktivnog i uticajnog učešća organizacija civilnog društva u predizbornoj kampanji. Do ove posljednje kampanje, predizborne kampanje su u najvećoj mjeri prepuštane političkim strankama – baš kao što je u ovom društvu vođenje javnih poslova tradicionalno prepušteno profesionalnim političarima. Ali u septembru, kada su stranke pripremile svoje izborne poruke, otkrile su da ulični plakati, radijski valovi pa i televizijske emisije nisu prepuštene samo i isključivo njima. Prosvjetni radnici, ljudi koji rade sa mladima, aktivisti za manjinska prava, feministkinje, pripadnici sindikata i ostali su se pojavili kako bi izrazili vlastite vizije društva kakvo bi Bosna i Hercegovina trebala postati, i ukazali na mjere koje oni smatraju neophodnim kako bi se to ostvarilo.

Ja svakodnevno kontaktiram i radim sa političkim liderima, i mogu vam reći da su bili iznenađeni, u nekim slučajevima i šokirani, ovakvim razvojem događaja. Ali morali su to *prihvatiti*.

Sada je vrijeme da se čuje i glas biznisa.

Ovaj glas mora biti autoritativan; mora biti jasan i mora biti konstruktivan.

Takvo iskazivanje mišljenja je jedini način da se u definisanju ekonomske politike u ovoj zemlji odgovori na zahtjeve te uzmu u obzir svakodnevne potrebe preduzeća koja omogućavaju rast ekonomije.

I to je jedini način formulisanja ekonomske politike koji daje prave rezultate.

U slučaju da postoje bilo kakve sumnje u ovo, dozvolite da ukažem na jedina dva rezultata koja su važna – više radnih

mjesta i veći životni standard.

Ljudi koji razumiju šta je potrebno za uspješnu ekonomiju su isti ljudi koji razumiju šta je potrebno za uspješan biznis. To se ne odnosi samo na poslodavce; odnosi se na sve koji su vezani za uspješno vođenje biznisa – uključujući menadžere, radnike i potrošače.

Vlasti se ne bi trebale dovesti u situaciju da pokušavaju *naslutiti* šta ovi ljudi žele, ili da *izbjegavaju* njihove preporuke u vezi sa ekonomskim zakonima. Vlasti bi trebale aktivno tražiti njihovu pomoć kao neophodnu komponentu u formulisanju ekonomske politike.

Postoji jednostavan razlog za ovakav inkluzivan pristup – zato što funkcioniše.

Drago mi je što danas ovdje imamo tako impresivan skup stručnog znanja iz drugih zemalja, i drago mi je da imamo tako dobru zastupljenost radnika, poslodavaca, menadžera, poduzetnika i političara iz Bosne i Hercegovine.

Predstavnicima vlasti, predstavnicima poslodavaca i predstavnicima radnika želim reći slijedeće: niko od vas nema kapacitet da ostvari svoje ciljeve bez pune saradnje ostalih. Da bi ostvarili ovu saradnju morate uspostaviti efikasan sistem komunikacije. Ova konferencija nudi vam forum putem kojeg različiti akteri mogu pokrenuti dijalog o razvoju poslovnih struktura.

Na vama je da odlučite kako ići dalje, iako vjerujem da se svakako morate pozabaviti pitanjima u vezi sa članstvom i upravljanjem u poslovnim udruženjima.

Neka cilj vaših današnjih razmatranja bude pokretanje kreativnog i praktičnog dijaloga, i već do večeras ćete znatno poboljšati ekonomske prilike u Bosni i Hercegovini.

Hvala.